

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. II. Fundamenta pro aseitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73455](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73455)

DEO est, DEUS est, ita etiam ens à se, unum, verum, bonum, infinitum, &c. Majorem probat Godoy: Prædicatum constitutum divinæ essentiae debet eandem non tantum distinguere ab omni eo, quod non est DEUS, sed etiam ab omni perfectione, quæ non est divina essentia: nam in præsentibus inquirimus formalitatem expressivam Divinæ naturæ sub proprio conceptu naturæ, quatenus ab attributis distincta: sed hoc non potest præstare ullum prædicatum transcendens: quia sub qua ratione duo extrema conveniunt, per illam rationem distingui nequeunt, sed sub prædicatis transcendentibus Divina essentia convenit cum attributis: ergo per illa ab attributis distingui nequit.

Confirm. primò. Animal non potest hominem à bruto distinguere, neque ens substantiam à accidente; quia in prædicato & generico gradu animalis homo cum bruto, & in analogico ac transcendentali conceptu entis substantia convenit cum accidente; ergo nec esse à se potest naturam DEI distinguere ab attributis; quia in hoc prædicato natura & attributa concordant, idque omnes Divinas perfectiones transcendentaliter pervagatur, quemadmodum ob eandem transcendentiam nec ratio actus puri, perfecti boni, &c. Divinam naturam constituit aut distinguit.

Confirm. secundò. Quando quaritur in quo proprie consistat essentia, vel natura hominis? non bene respondes, consistere in abalitate, seu esse ab alio, quia est ratio nimis communis involuta in omnibus proprietatibus & accidentibus hominis: ergo si quaratur, in quo proprie consistat essentia & natura DEI? non bene respondes, in esse à se, quia non sola essentia DEI, sed quicquid de DEO dicitur, est ens à se.

§. II.

Fundamenta pro aseitare.

Probatum primò autoritate S. script. Exodi 3. DEUS à Moysse suum nomen rogatus, respondit: Ego sum, qui sum. & ipse dein Moyses ad populum: qui est, misit me ad vos. Ubi nota, in Hebræo expressum fuisse nomen Jehova tetragrammaton, omnium divinorum Nominum sacratissimum, maximeque DEO proprium, cujus significatum exprimitur illis vocibus *est qui est*, ut proinde *esse per essentiam, esse à se, esse fontale & originale*, formali causalitate respectu omnis esse creati, & virtuali respectu omnis esse attributalis increati, sit maxime DEO proprium ejusque quidditativum conceptum explicet.

Quæ etiam videtur esse mens S. D. cum q. 7. de pot. 2. & hic q. 3. a. 3. in c. dicit: *DEUS non tantum est sua essentia, sed etiam suum esse, & q. 13. a. 11. Cum esse DEI sit ipsa ejus essentia.*

Respondent per nomen *qui est*, DEUM denominari tanquam pelagus substantiæ infinitum sub communi conceptu entis increati contradistincti à creaturis, non verò exprimi determinatam rationem naturæ, de qua hic quaritur. Sed *Contrà*. DEUS per hoc nomen longè familiaritè & expressius manifestavit Moysi suam essentiam, quàm præcedentibus Patriarchis; sed illis utique erat cognitum secundum communem rationem entis increati,

R. P. Mezg. Theol. Schol. Tom. I,

& incaufati: ergo per hoc nomen *qui sum*, magis determinatam specificam & differentialem rationem suæ essentiae Moysi manifestavit. Major liquet ex seq. c. 6. Ex v. 3. Ubi DEUS loquitur: *Ego Dominus, qui apparui Abraham, Isaac, & Jacob in DEO omnipotente & nomen meum Adonat* (in Hebræo est nomen tetragrammaton) *non indicavi eis*, ergo Moyses longè expressius in hoc nomine & magis quidditative divinam inspicit essentiam, quàm illi PP. quibus illud erat abditum: & quæ aliâ ratione, nisi quia in hoc nomine intellexit primarium & fontale prædicatum Deitatis, quod est esse per essentiam?

Accedit ratio primò: ultima actualitas divinæ essentiae, quæ nec re, nec ratione distinguitur ab essentia, rectè assignatur pro constitutivo ipsius: *sed esse à se*, est ultima actualitas essentiae; cum in linea essendi non detur ulterior actualitas, quam esse; ac præterea nec re, nec ratione distinguitur ab essentia; quia si vel solâ ratione distingueretur ab essentia, tunc essentia jam posset comparari ad actum essendi, tanquam perfectibile ad suum perfectivum, & consequenter posset fieri compositio rationis inter essentiam & esse, quod totum propter imperfectionem inclusam, in DEO cum fundamento in te concipi non potest.

Secundò. Per quod DEUS primò differt ab omni alio, quod non est DEUS, id rectè assignatur constitutivo essentiae ipsius; sed per esse à se & incaufatum DEUS primò differt ab omni ente creato, quod non est DEUS, quia ratio entis creati formaliter habetur per esse ab alio.

Dubitas fortè, an etiam primò differat? Ideò ratio est tertio. Per illud DEUS primò differt, per quod ita differt, ut omnia alia prædicata in illud resolvantur, & per quod omnia ad esse DEI, tanquam per ultimam differentiam contrahuntur: sed per esse à se ita differt à creatis, ut cætera omnia prædicata divina in illud tanquam rationem à priori resolvantur, & ad esse DEI quasi contrahantur: ergo. Si enim quæras, cur DEUS sit infinitus, immensus, æternus, immutabilis, &c. rectè omnium horum rationem dabis, si respondeas: quia *est à se*: hujus autem rationem invenies nullam. Rursus: Rationes substantiæ, spiritus, sapientiæ, bonitatis, &c. quæ sunt communes DEO & creaturis, per quid aliud à creaturis trahuntur ad esse DEI, quàm per esse à se?

Respondent. Hæc omnia probare, esse à se constituit Divinam essentiam, eamque distinguere sub quâdam ratione communi, & ut distinctam ab omni creatura, non autem secundum specificam & determinatam rationem essentiae, ut distinctæ ab attributis.

Sed *contrà*. Constitutum cujusvis lineæ est ultima & summa actualitas illius lineæ: atqui datur in DEO determinata & specifica linea essendi; ergo constitutum hujus determinatæ & specificæ lineæ essendi est ultima actualitas ipsius: Sed esse est ultima actualitas in linea essendi; ergo etiam sub specifica & determinata ratione constituit lineam essendi: Subsumo. Atqui Divina essentia specifica sumpta pertinet ad specificam lineam essendi (præsertim cum apud Authores, quibuscumque discepto, linea essentiae & naturæ virtualiter non distinguantur)

D a

ergo

ergo etiam ut specificè sumpta pro suo constitutivo agnoscit esse. Quod nam esse? esse, inquam, irreceptum, fontalissimum, actualissimum, ut sic loquar, perfectissimum, uno verbo, esse à se.

§. III.

Respondetur ad fundamenta opposita.

13. **A**d testimonia ex S. Doct. adducta Resp. Per illa Doctorem Angelicum velle, quod essentia sit prior quam esse; sit ratione distincta ab esse, prioritate & distinctione fundatâ solum in imperfecto modo cognoscendi, & supra distinctionem virtuales extrinsecam, non autem fundatâ supra distinctionem intrinsecam (de quibus inf.) unde pariter patet, quid dicendum sit ad argumentum inde deductum: quod præsupponit essentiam jam constitutâ adæquatè cum fundamento intrinsecò & ex parte rei conceptâ, illam non constituit, conc. quod præsupponit constitutâ inadæquatè, cum fundamento solum extrinsecò, & ex imperfecto modo cognoscendi, nego maj. & sic distinctâ min. nego consequent. Rursum: Constitutum essentia non potest esse virtualiter & ratione distinctum ab essentia, virtualiter intrinsecè conc. extrinsecè nego: ratione ratiocinatâ ex fundamento intrinsecò conc. extrinsecò, nego. ex quo nequaquam sequuntur conceptus objectivi adæquatè distincti.

14. Ad 2. nego majorem & minorem probationis: cujus alteram probationem distinguo: sub quâ ratione duo conveniunt, sub illa non distinguuntur; si conveniant tam formaliter, quam virtualiter, tam secundum conceptum explicitum, quam implicitum, concedo; secus nego: sed in prædicatis transcendentibus, e. g. afeitate, conveniunt natura & attributa DEI, formaliter & implicitè, concedo; virtualiter & explicitè, nego min. & consequentiam.

15. Ad 1. instantiam: dist. causalem antec. Ideo homo non differt à bruto per rationem animalis, quia in illa convenit cum bruto, uti nec substantia differt ab accidente per rationem entis &c. quia convenit tanquam in prædicato potenciali, generico, contrahibili, concedo; tanquam in prædicato summè actuali, & contrahente, nego antecedens & consequentiam. Unde patet manifesta disparitas inter rationem animalis respectu hominis, &

inter rationem afeitatis respectu attributorum: nam animalis, quia nominat gradum & partem potentialem naturæ humanæ, est contrahibile per partem formalem perfectiorem & actualiorem: atqui esse à se nominat summam actualitatem actûs puri, quæ non contrahitur, sed formalitates sapientiæ, bonitatis, &c. DEO & creaturis analogicè communes contrahit ad esse divinum.

Ideo sic retorqueri potest argumentum: quia animal & ens nominant formalitatem potentialem, imperfectam, ideoque contrahibilem, nequeunt distinguere hominem à bruto, & substantiam ab accidente: ergo à contrario, quia esse à se nominat purissimam actualitatem, estque contractivum aliarum perfectionum ad esse divinum, bene potest distinguere & constituere naturam divinam.

Si contentiosè extorqueri velis, esse à se pertinere etiam ad explicitos conceptus, & definitiones attributales. Respondet primò Magnif. Stadlmair lo. cit. & August. a V. M. hoc concedi posse de esse à se inadæquatè sumpto, prout solummodò dicit actualissimam perfectitatem linearis particularis & attributalis; non verò de esse à se adæquatè sumpto, prout est formale complementum linearis entitativæ & radicaliter omnium linearum. Respondet secundò Illustrissimus Reding loco cit. n. 13, quòd juxta communem Philosopherum subjectum ingrediatur definitionem proprietatum; cum igitur secundum nostrum modum intelligendi attributa divina comparentur ad divinam essentiam tanquam accidentia propria ad quâsi subjectum: ideo etiam divinam essentiam, & consequenter ejusdem essentia ultimam actualitatem, hoc esse esse à se debere ingredi conceptum & definitionem attributorum.

Ad secundam instantiam patet responsio ex pri. 8. mo dictis: nam quia esse ab alio est prædicatum potentialissimum, ideoque ineptum ad constituentiam aut distinguendam hominis naturam (cum omnis distinctio, differentia, constitutio ab actu proveniat) requirit gradus differentiales superadditos; ideoque inquirenti naturam hominis, ineptè respondes per esse ab alio: atqui esse à se dicit purissimam actualitatem non contrahibilem, sed contrahentem, ideoque DEUS ipse Moyfi Divinum nomen & quidditatem inquirenti non nisi per esse à se respondit: *sum qui sum.*

ARTICULUS IV.

*Utrum intelligere radicale, vel actuale sit constitutivum
Divinae essentia?*

S U M M A R I A.

1. Impugnatur intelligere actuale ex D. Th. eo quod non sit virtus radicalis intelligendi.
2. Quia objectum præsupponitur actui potentia.
3. Quia operatio præsupponit principium, à quo emanat.
4. Instantia de generatione activa Patris.
5. Instantia de relatione.
6. Instantia de gratia Sanctificante.
7. Instantia de beatifica visione.
8. Opponitur prioritas immaterialitatis.
9. Paritas scientia virtualiter distincta ab essentia.
10. Defenditur intelligere actualissimum ex S. D. per quem intelligere DEI est ejus essentia, & idem est intelligere & esse.
11. Ita DEVS est suum vivere, sicut suum esse & intelligere.
12. Intellectus & intellectum sunt idem omnibus modis.
13. Fundamentum ex ratione ultima actualitatis in linea intelligibili.

15. Ex